

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 5 februari 2026
No. 2026.00482
Portefeuillehouder: Fokke
Team: Informatievoorziening en
Automatisering**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 4 februari 2026

Betreft: Schriftelijke vragen - Europese soevereiniteit en Maastrichtse democratische controle omtrent gemeentelijk aankoopbeleid.

Geacht college,

De informatievoorziening en het onderlinge contact binnen (en tussen) Nederlandse gemeenten zijn in toenemende mate afhankelijk van een beperkt aantal grote Amerikaanse technologiebedrijven. Het gaat daarbij om integrale systemen voor e-mails, documentbeheer, digitale opslagruimtes (cloudopslag), digitale samenwerking, communicatie, kunstmatige intelligentie (AI) én de interactie tussen die systemen. In de praktijk zijn dit veelal diensten van enkele dominante Amerikaanse spelers, zoals Microsoft (Office 365, Azure, Teams), Apple (iPads en besturingssystemen), Google (cloud- en datadiensten) en Amazon (clouddiensten). Deze bedrijven worden voor het overgrote deel bestuurd vanuit de Verenigde Staten, ook wanneer een deel van hun kantoren in de Europese Unie ligt, en vallen daarmee onder Amerikaans recht. Deze wetgeving geeft de Amerikaanse autoriteiten vergaande bevoegdheden over data, ook wanneer deze data in Europa wordt opgeslagen.

Tegelijkertijd blijkt uit verschillende geldstromen dat Amerikaanse techbedrijven in toenemende mate verwickeld is met de politieke en economische belangen van de uitvoerende en wetgevende machten van de Verenigde Staten¹. Een verdere verwikkeling van de Amerikaanse vrije markt en de Amerikaanse politiek is daardoor niet meer ondenkbaar².

Dit is de aanleiding waarom de Franse overheid heeft aangekondigd dat ambtenaren vanaf 2027 geen gebruik meer mogen maken van Amerikaanse softwarediensten. Om de Franse en Europese soevereiniteit en democratische controle te waarborgen, is de Franse regering inmiddels tot de conclusie gekomen dat geopolitieke afhankelijkheid van Rusland, China en de Verenigde Staten buitengewoon risicovol is.

¹ *Microsoft and Google donate to Trump.* The Guardian.

<https://www.theguardian.com/technology/2025/jan/09/google-microsoft-donate-trump-inaugural-fund>

² *Onze afhankelijkheid van Amerikaanse techbedrijven is gevaarlijk in een handelsoorlog.* EenVandaag.

Ook Amsterdam heeft uitgesproken dat haar lokale overheid in 2035 volledig onafhankelijk wil zijn van Amerikaanse technologiebedrijven³. Dit naar aanleiding van een jarenlang debat dat werd aangezwengeld door [een opinieartikel van de Amsterdamse afdelingen van Volt en GroenLinks](#) in 2022. Deskundigen waarschuwen dat Nederlandse gemeenten in tijden van geopolitieke spanningen, handelsoorlogen of globale crisissen digitaal uiterst kwetsbaar zijn wanneer zij sterk leunen op een klein aantal Amerikaanse aanbieders.

Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat Maastricht expliciet zal moet bepalen of zij bereid is haar lokale democratie en digitale infrastructuur van buitenlandse politieke machtsverhoudingen. Of dat zij, in navolging van Frankrijk en Amsterdam, kiest voor een Europese koers.⁴

1. Is het college zich ervan bewust dat de lokale democratie en de veiligheid van de gemeente Maastricht onder druk kunnen komen te staan wanneer gemeentelijke data wordt opgeslagen en verwerkt door technologiebedrijven die onder directe invloed vallen van de Amerikaanse uitvoerende macht (de president) en de Amerikaanse wetgeving?
2. Deelt het college de analyse dat dit risico wezenlijk anders is dan bij opslag en verwerking van data door Europese aanbieders die uitsluitend onder Europees recht en de democratische controle vallen van de Raad van de Europese Unie (waaronder de Nederlandse ministers) en het Europees Parlement (waaronder de Nederlandse Europarlementariërs)?
3. Kan het college uiteenzetten van welke technologiebedrijven de informatievoorziening en het interne contact binnen de gemeente Maastricht momenteel afhankelijk zijn (waaronder e-mail, documentbeheer, samenwerking en cloudopslag)?
4. Kan het college daarbij aangeven welke van deze bedrijven:
 - a. Van Europese oorsprong zijn;
 - b. Van niet-Europese, en met name Amerikaanse, Russische en Chinese, oorsprong zijn?
5. In hoeverre wordt bij digitale aankoop en aanbestedingen expliciet meegewogen of leveranciers onder Europees dan wel niet-Europees, en met name Amerikaans, recht vallen?
6. Heeft het college bij eerdere en lopende besluiten over digitale producten (zoals iPads, softwarelicenties en clouddiensten) expliciet overwogen welke democratische, juridische en geopolitieke afhankelijkheden hiermee worden aangegaan?
7. Herkent het college dat het huidige gebruik van Amerikaanse platforms kan leiden tot langdurige *vendor lock-in*⁵ en structurele afhankelijkheid van een beperkt aantal Amerikaanse bedrijven?
8. Deelt het college de analyse dat deze afhankelijkheid risico's met zich meebrengt voor:
 - a. De digitale autonomie van de gemeente?
 - b. De bescherming van persoonsgegevens van inwoners?
 - c. De continuïteit van gemeentelijke dienstverlening bij internationale spanningen of handelsconflicten?

³ *Amsterdam wil in 2035 onafhankelijk zijn van Amerikaanse techbedrijven*. NOS.

⁴ *Frankrijk wil af van Amerikaanse tech: in 2027 mogen ambtenaren niet meer met zoom vergaderen*. De Volkskrant.

⁵ Vendor lock-in (leveranciersafhankelijkheid) is een situatie waarin een klant vastzit aan een specifieke leverancier voor producten of diensten. Overstappen naar een concurrent is te duur, technisch complex of onmogelijk, waardoor de klant beperkt is in zijn keuzevrijheid en afhankelijk is van de prijzen en voorwaarden van die leverancier.

9. Is het college bekend met:
 - a. Het besluit van Frankrijk om Amerikaanse software bij de overheid uit te faseren?
 - b. De ambities van Amsterdam om uiterlijk in 2035 volledig over te stappen op Europese systemen en clouddiensten?
10. Is het college bereid om, in lijn met het Frans-Amsterdams voorbeeld, als expliciete ambitie te hanteren dat Maastricht haar afhankelijkheid van Amerikaanse technologiebedrijven actief wil verminderen?
 - a. Zo nee, waarom kiest het college ervoor om als Maastricht een andere koers te varen dan Frankrijk en Amsterdam?
 - b. Zo ja, is het college bereid om deze Europese soevereiniteitsstrategie voor Q3 te delen met de gemeenteraad en deze ook als adviesdocument wil aanbieden voor de Zuid-Limburgse en Euregionale buurgemeenten?
11. Is het college bereid om bij het opstellen van het nieuw aankoop- en vervangingsbeleid, waaronder de aanschaf van tablets, software en clouddiensten, expliciet prioriteit te geven aan:
 - a. Europese leveranciers;
 - b. Open source oplossingen;
 - c. Systemen die volledig onder Europese wet- en regelgeving vallen?
12. Welke concrete criteria worden momenteel gehanteerd bij ICT-aanbestedingen om:
 - a. Afhankelijkheid van Amerikaanse aanbieders te beperken;
 - b. *Vendor lock-in* te voorkomen;
 - c. Europese alternatieven daadwerkelijk kansrijk te maken?
13. Is het college bereid om een concreet stappenplan op te stellen waarin wordt beschreven hoe Maastricht haar afhankelijkheid van Amerikaanse technologiebedrijven de komende jaren kan afbouwen?
14. Achten het college het wenselijk dat de digitale ruggengraat van de gemeente Maastricht, en daarmee de lokale democratie en publieke dienstverlening, structureel afhankelijk is van Amerikaanse technologiebedrijven?
 - a. Zo ja, waarom wordt die afhankelijkheid als acceptabel geacht?
 - b. Zo nee, welke concrete keuzes en ambities verbindt het college hieraan, en op welke termijn?

Met vriendelijke groet,

Jules Ortjens, raadslid

Volt